Tlhahlo ya ditaolo tša koloi

Bala, boeletša gomme o printe didirišwa tša go ithuta ka leleme la gago. Ga go nyakege go ingwadiša.

K53 CLLT ke boitokišetšo bjo bo ikemetšego. Dipotšišo le dikirini tša yona ga se teko ya semmušo goba polokelo ya yona ka moka ya dipotšišo, gomme dintlha tša boitlwaetšo ga di netefatše go phasa.

Dikarolo le ditaolo tša sethuthuthu

Lemoga dikarolo tša sethuthuthu, hwetša taolo ye nngwe le ye nngwe ya seatla le ya leoto, gomme o hlaloše ditaolo tšeo di šomago mmogo.

Bala seswantšho o le boemong bja mootledi

Šomiša tebelelo ya monamedi wa sethuthuthu: nngele le la go ja ke tša gagwe ge a dutše a lebeletše pele. Mothopo o bontšha dithuthuthu le mohlala wa maotwana a mararo; lemoga karolo ka mošomo le lefelo la yona, e sego ka mmala goba sebopego sa sefatanaga.

Seswantšho sa dinomoro se hlaloša sethuthuthu sa digere se se bontšhitšwego. Puku e bolela gape ka sekuta sa mohlagase, eupša ga e fe lenaneo la ditaolo goba mokgwa wa go se diriša wo o arogilego. O se ke wa nagana gore sekuta se sengwe le se sengwe se na le tlelatshe, llere ya digere goba poriki ya leoto tše di bontšhitšwego.

Ditaolo tše di nago le dinomoro le mešomo ya tšona

- 1 - Llere ya digere: taolo ya leoto ye e bontšhitšwego ya go kgetha gere.
- 2 - Tlelatshe: llere ya seatla sa nngele ye e kgaoganyago entšene le lepokisi la digere, ye e dirišwago le llere ya digere.
- 3 - Diipone tša nngele le tša la go ja tša go lebelela morago: lebelela sephethephethe ka morago ga sethuthuthu.
- 4 - Poriki ya ka pele: llere ya seatla sa la go ja e diriša poriki ya ka pele gomme e gotetša lebone la go ema.

- 5 - Akseletara ya seatla: taolo ya go retollwa ka seatla sa la go ja e laola lebelo la entšene le phepelo ya makhura go entšene.
- 6 - Switšhi ya sešupi sa lehlakore: e laetša maikemišetšo a go retologa goba go fetola lehlakore.
- 7 - Poriki ya ka morago: poriki ye e bontšhitšwego ye e dirišwago ka leoto; o se ke wa e gakantšha le llere ya poriki ya ka pele.
- 8 - Ditshwari tša go otlela: di laola lehlakore la sethuthuthu.
- 9 - Tanka ya makhura: e lemoge pele ga setulo; ga se poriki goba taolo ya go otlela.

Go fetola digere le go laola lebelo

Go fetola gere go akaretša llere ya digere 1 le tlelatshe 2 mmogo. Llere e kgetha gere; tlelatshe e kgaoganya entšene le lepokisi la digere. Go bolela ka akseletara ya seatla fela ga go hlaloše ditaolo tša go fetola digere.

Akseletara ya seatla 5 e oketša goba e fokotša lebelo la entšene. Ditaolo ka moka tša lebelo tše di kopantšwego pukung ke poriki ya ka pele 4, akseletara ya seatla 5 le poriki ya ka morago 7. Go fokotša akseletara le go diriša poriki ke ditiro tša go fapana, le ge ka bobedi di ama lebelo.

Go ema le bokgole bja go ema

Go emiša sethuthuthu, mothopo o kopanya poriki ya ka pele 4 le ya ka morago 7. Ka pelanyana ga go ema ka botlalo, kopanyo e akaretša le tlelatshe 2: ditaolo 2, 4 le 7. Se se fapantšha go porika le tiro ya tlaleletšo ya tlelatshe mafelelong a go ema.

Bokgole bja go ema bo a oketšega tseleng ye e kolobilego, ge lebelo le phagame le ge o nameditše monamedi. Maemo a ka moka a mararo a oketša bokgole bja go ema mohlaleng wa mothopo. O se ke wa letela bokgole bjo bo swanago bja go ema ka morago ga go fetola leha e le afe a maemo a.

Go lebelela, go laetša le go fetola lehlakore

Diipone 3 di bontšha sephethephethe ka morago ga gago, switšhi ya sešupi 6 e tsebiša maikemišetšo a gago, gomme ditshwari tša go otlela 8 di fetola lehlakore. Mešomo ye e a fapana: go bulela sešupi ga go retolle sethuthuthu, gomme go lebelela seiponeng ga go lemoše badiriši ba bangwe ba tsela.

Ge o retologa sekhutlong se se bogale, mothopo o bontšha ditaolo 1, 2, 3, 4, 5, 7 le 8: llere ya digere, tlelatshe, diipone, diporiki ka bobedi, akseletara ya seatla le ditshwari tša go otlela. Ke sehlopha sa ditaolo tše di amegago mosepelong, e sego taelo ya go di diriša ka moka ka nako e tee.

Mehlala ye e hlalošitšwego le poeletšo

Mohlala: o nyaka go laetša go retologela nngele o dutše o hlahloba sephethephethe ka morago. Šomiša diipone 3 go lebelela le switšhi ya sešupi 6 go laetša. Ditshwari tša go otlela 8 di a retolla; ga di tšee legato la go lebelela goba go laetša.

Mohlala: potšišo e nyaka ditaolo tša go emiša, gomme e botšiša tše di akaretšwago ka pelanyana ga go ema ka botlalo. Karabo ya pele ke 4 le 7; ya bobedi ke 2, 4 le 7. Bala kgato ya tiro, e sego lentšu “ema” fela.

Poeletšo: lemoga dinomoro ka moka tše senyane ntle le go phopholetša ka ponagalo; aroganya ditaolo tša seatla le tša leoto; fapantšha go lebelela, go tsebiša, go fetola digere, go otlela le go porika. Hlaloša gore ke ka lebaka la eng tsela ye e kolobilego, lebelo le monamedi di fetola maemo a go ema.

Ditaolo tša sefatanaga se senyenyane: sa digere tša seatla le sa othomethiki

Bala seswantšho sa ditaolo tša sefatanaga se senyenyane, fapantšha peakanyo ya digere tša seatla le ya othomethiki, gomme o tswalanye taolo ye nngwe le ye nngwe le mošomo wa go otlela.

Bala seswantšho o le boemong bja mootledi

Bala diswantšho tša sefatanaga se senyenyane go tšwa setulong sa mootledi. Lebili la go otlela le ka go la go ja mehlaleng ye. Šomiša seswantšho sa dinomoro le tafola ya dikarolo: diswantšho tša dikoloi tša go fapana di bontšha gore diswitšhi le dillere ga di swanela go ba le dibopego goba mafelo a go swana.

Bapetša peakanyo ya digere tša seatla le ya othomethiki

Peakanyong ya digere tša seatla ye e bontšhitšwego, dipedale tše tharo ke tlelatshe 8 ka nngele, poriki 9 gare le akseletara 10 ka go la go ja. Llere ya digere 6 le poriki ya go phaka 7 ke ditaolo tše di arogilego. Lefelo la pedale ga se mošomo wa yona: ithute bobedi.

Peakanyo ya othomethiki e na le poriki 9 le akseletara 10, eupša ga e na pedale ya tlelatshe 8. Sekgethi sa digere se šoma ka mokgwa wa go fapana le llere ya digere tša seatla. O se ke wa tsenya tlelatshe ye e sego gona seswantšhong sa othomethiki fela ka gobane dinomoro di tšwela pele go tšwa go 7 go ya go 9.

Mothopo o bolela gore dikoloi tše dingwe di na le poriki ya go phaka ye e dirišwago ka leoto. “Poriki ya go phaka” e hlaloša mošomo; “poriki ya seatla” ga e tiiše gore sefatanaga se sengwe le se sengwe se šomiša llere ya seatla. Pedale goba llere e swanetše go fapantšhwa le poriki ya go emiša ge go sepelwa 9.

Ditaolo tše di nago le dinomoro le mešomo ya tšona

- 1 - Seipone sa gare sa go lebelela morago: lebelela sephethephethe sa ka morago ka seipone sa ka gare.
- 2 - Sešudi sa galase ya ka pele: se hlwekiša galase ya ka pele, go akaretša ge pula e fokotša go bona.
- 3 - Diipone tša ka ntle tša go lebelela morago: lebelela sephethephethe ka morago le ka mathoko; kgetha seipone sa la go ja ge o hlahloba lehlakore la morago ka go la go ja.
- 4 - Lebili la go otlela: le fetola lehlakore la sefatanaga.
- 5 - Switšhi ya sešupi sa lehlakore: e tsebiša maikemišetšo a go retologela nngele goba ka go la go ja, goba go fetola lehlakore.
- 6 - Llere goba sekgethi sa digere: e kgetha gere; go fetola gere ya seatla go akaretša le tlelatshe 8.
- 7 - Poriki ya go phaka: e swara sefatanaga se se phakilwego se eme.
- 8 - Tlelatshe: e thuša go tsenya goba go ntšha gere sefatanageng sa digere tša seatla; ga e gona peakanyong ya othomethiki.
- 9 - Poriki ya go emiša ge go sepelwa: taolo ya leoto ye e fokotšago lebelo goba e emišago sefatanaga.
- 10 - Akseletara: taolo ya leoto ye e oketšago lebelo; ga se taolo ya seatla.
- 11 - Lenaka: le lemoša badiriši ba bangwe ba tsela go thuša go efoga thulano.

Go fetola digere le go laola lebelo

Sefatanageng sa digere tša seatla, go fetola digere go diriša llere ya digere 6 le tlelatshe 8 mmogo. Llere e kgetha gere mola tlelatshe e thuša go e tsenya goba go e ntšha. Mohlala wa sefatanaga se senyenyane o bontšha gape gore tlelatshe e šomišwa go thibela entšene go tima ka pelanyana ga go ema ka botlalo.

Hlahloba seipone sa gare 1 pele o fetola lebelo goba o diriša poriki, bjalo ka ge mehlala ya mothopo ya sefatanaga se senyenyane e nyaka. Poriki 9 e fokotša lebelo goba e emiša sefatanaga; akseletara 10 e oketša lebelo. Go lebelela morago go go thuša go kwešiša sephethephethe pele ga phetogo yeo.

Go ema le go phaka

Šomiša poriki ya go emiša ge go sepelwa 9 go fokotša lebelo goba go emiša sefatanaga se se sepelago, go akaretša potšišo ya mothopo ya go emiša ka tšhoganetšo. Šomiša poriki ya go phaka 7 go swara sefatanaga se eme ka morago ga go phaka goba ge o se tlogela se se na mohlokomedi. O se ke wa gakantšha go emiša sefatanaga le go se swara se phakilwe.

Bokgole bja go ema bo a oketšega tseleng ye e kolobilego le ge lebelo le phagame. Monamedi goba morwalo le tšona di oketša bokgole bja go ema mehlaleng ya mothopo. O se ke wa letela bokgole bjo bo swanago ka morago ga go fetola leha e le afe a maemo a.

Go lebelela, go laetša le go fetola lehlakore

Pele o fetola lehlakore, lebelela ka diipone tše di swanetšego gomme o šomiše sešupi 5 go tsebiša lehlakore leo o le rerilego. Lebili la go otlela 4 ke lona le fetolago lehlakore. Seipone sa gare 1 le diipone tša ka ntle 3 mmogo di phethagatša tlhokego ya mothopo ya go lebelela ka morago le ka mathoko.

Ge o retologa sekhutlong se se bogale ka sefatanaga se senyenyane sa digere tša seatla, mothopo o lokeletša 1, 4, 6, 8, 9 le 10: seipone sa gare, lebili la go otlela, llere ya digere, tlelatshe, poriki le akseletara. Ithute se sengwe le se sengwe se se dirago. Lenaneo ga se taelo ya go gatelela dipedale ka moka ka nako e tee.

Mehlala ye e hlalošitšwego le poeletšo

Mohlala: pula e thoma ge o swanetše go fokotša lebelo. Dišudi 2 di šoma galaseng ya ka pele, seipone 1 se fa tshedimošo ya ka morago, gomme poriki 9 e fokotša lebelo. Bokagodimo bjo bo kolobilego bo oketša le bokgole bja go ema. Taolo e tee e ka se dire mešomo ye ka moka ye mene.

Mohlala: o tloga seswantšhong sa digere tša seatla o ya go sa othomethiki. Taolo ye e sego gona ke tlelatshe 8. Poriki 9 le akseletara 10 di sa le gona, gomme poriki ya go phaka e sa na le mošomo wo o arogilego wa go swara.

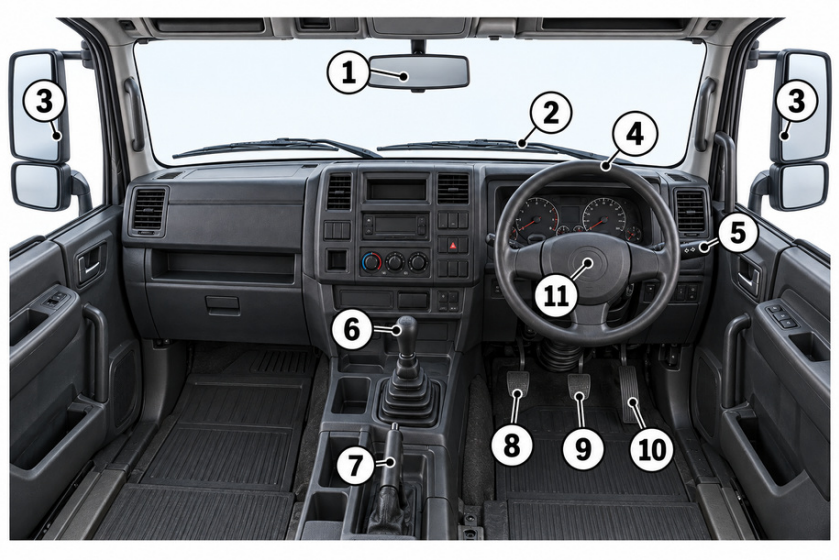
Poeletšo: hwetša taolo ye nngwe le ye nngwe ya nomoro, hlaloša dipedale tša digere tša seatla le tša othomethiki, fapantšha poriki ya go emiša ge go sepelwa le ya go phaka, gomme o tswalanye go lebelela, go laetša, go bona le go fetola digere le ditaolo tše di nepagetšego. Diriša maemo a bokgole bja go ema boemong ka moka.

Ditaolo tša sefatanaga se segolo: sa digere tša seatla le sa othomethiki

Lemoga peakanyo ya phapoši ya mootledi le ya dipedale tša sefatanaga se segolo, gomme o hlaloše ditaolo tša go lebelela, go laola mosepelo, go emiša le go swara sefatanaga se eme.

Bala seswantšho o le boemong bja mootledi

Bala diswantšho tša sefatanaga se segolo go tšwa setulong sa mootledi. Bapetša tebelelo ya phapoši ya mootledi le diswantšho tša dashboard le dipedale. Diipone tše dikgolo tša ka ntle, ditaolo tša go otlela le dipedale di swanetše go lemogwa ka mešomo ya tšona, e sego ka go ekiša sebopego sa dashboard ya sefatanaga se senyenyane.

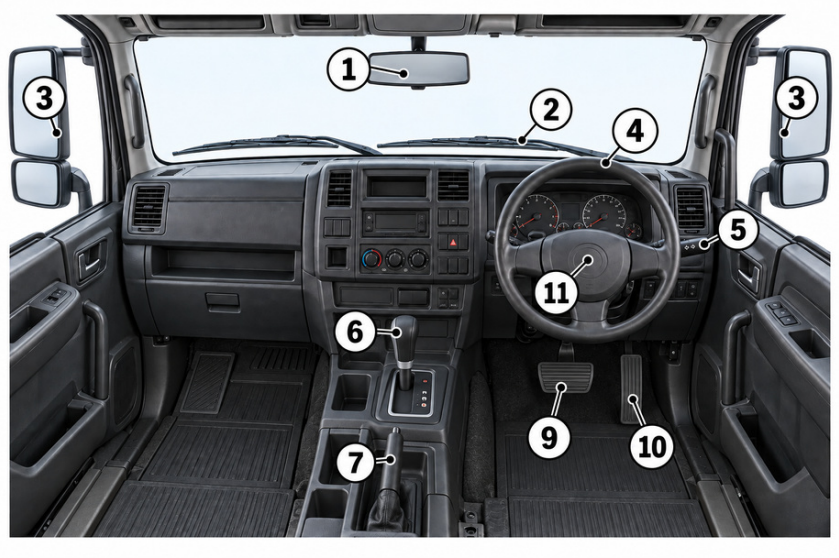

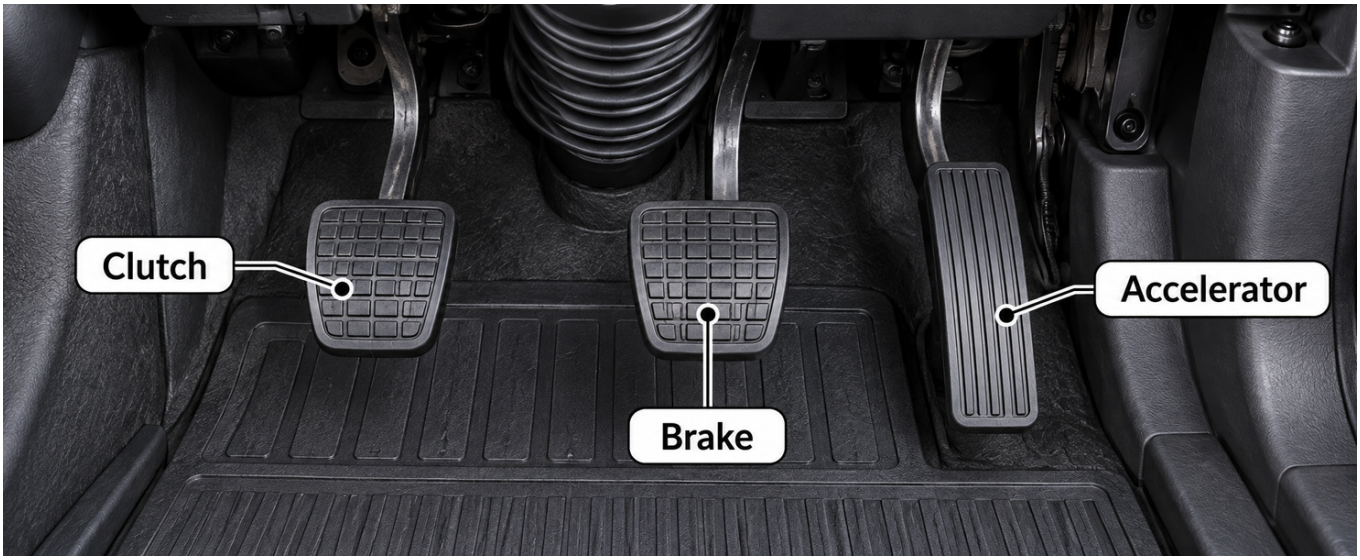
Bapetša peakanyo ya digere tša seatla le ya othomethiki

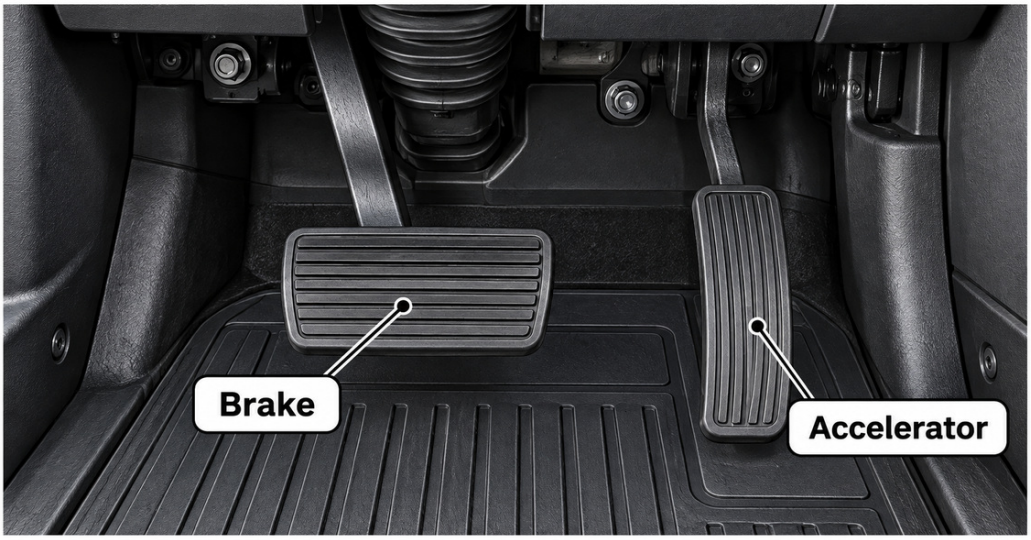
Peakanyong ya digere tša seatla ye e bontšhitšwego, dipedale tše tharo ke tlelatshe 8 ka nngele, poriki 9 gare le akseletara 10 ka go la go ja. Llere ya digere 6 le poriki ya go phaka 7 ke ditaolo tše di arogilego. Lefelo la pedale ga se mošomo wa yona: ithute bobedi.

Peakanyo ya othomethiki e na le poriki 9 le akseletara 10, eupša ga e na pedale ya tlelatshe 8. Sekgethi sa digere se šoma ka mokgwa wa go fapana le llere ya digere tša seatla. O se ke wa tsenya tlelatshe ye e sego gona seswantšhong sa othomethiki fela ka gobane dinomoro di tšwela pele go tšwa go 7 go ya go 9.

Seswantšho sa dipedale tša digere tša seatla tša sefatanaga se segolo se bontšha tlelatshe, poriki le akseletara; sa othomethiki se bontšha poriki le akseletara fela. Puku ye e bolokilwego ga e rute go hlahloba kgatelelo ya poriki ya moya, didiriŠwa tša go fokotša lebelo goba tatelano ya sekgethi sa othomethiki. Ditshepedišo tše di nyaka tlhahlo ye e lebanego le sefatanaga seo.

Ditaolo tše di nago le dinomoro le mešomo ya tšona

- 1 - Seipone sa gare sa go lebelela morago: lebelela sephethephethe sa ka morago ka seipone sa ka gare.
- 2 - Sešudi sa galase ya ka pele: se hlwekiša galase ya ka pele, go akaretša ge pula e fokotša go bona.
- 3 - Diipone tša ka ntle tša go lebelela morago: lebelela sephethephethe ka morago le ka mathoko; kgetha seipone sa la go ja ge o hlahloba lehlakore la morago ka go la go ja.
- 4 - Lebili la go otlela: le fetola lehlakore la sefatanaga.
- 5 - Switšhi ya sešupi sa lehlakore: e tsebiša maikemišetšo a go retologela nngele goba ka go la go ja, goba go fetola lehlakore.
- 6 - Llere goba sekgethi sa digere: e kgetha gere; go fetola gere ya seatla go akaretša le tlelatshe 8.
- 7 - Poriki ya go phaka: e swara sefatanaga se se phakilwego se eme.
- 8 - Tlelatshe: e thuša go tsenya goba go ntšha gere sefatanageng sa digere tša seatla; ga e gona peakanyong ya othomethiki.
- 9 - Poriki ya go emiša ge go sepelwa: taolo ya leoto ye e fokotšago lebelo goba e emišago sefatanaga.

- 10 - Akseletara: taolo ya leoto ye e oketšago lebelo; ga se taolo ya seatla.
- 11 - Lenaka: le lemoša badiriši ba bangwe ba tsela go thuša go efoga thulano.

Go fetola digere le go laola lebelo

Mohlala wa sefatanaga se segolo o bontšha tlelatshe 8 e thuša go fetola digere, gomme o e kopanya le llere ya digere 6 ge go kgethwa gere ye nngwe. Ga go bolele gore tlelatshe e nnoši e kgetha gere. Akseletara 10 ke taolo ya leoto ye e arogilego ye mothopo o e bontšhago ya go oketša goba go fokotša lebelo.

Go ema, go phaka le motheoga

Poriki ya go emiša ge go sepelwa 9 e fokotša lebelo goba e emiša sefatanaga se segolo. Poriki ya go phaka 7 e thibela sefatanaga se se phakilwego go šikinyega; mothopo o bontšha gape 7 ya go thibela go boela morago ge se eme motheogeng wo o bogale. O se ke wa tšea legato la mošomo woo wa go swara ka akseletara 10.

Mohlala wa mothopo wa bokgole bja go ema bja sefatanaga se segolo o bontšha maemo a mararo a go bo oketša: tsela ye e kolobilego, lebelo le legolo le sefatanaga se se rwelego. A šoma ka moka a mararo. Go lemoga poriki ye e nepagetšego ga go bolele gore sefatanaga se tla ema ka bokgole bjo bo swanago maemong ka moka.

Go lebelela, go laetša le go fetola lehlakore

Go fetola lehlakore, mothopo wa sefatanaga se segolo o kopanya ka go lebanya seipone sa gare 1, diipone tša ka ntle 3 le sešupi 5. Go lebelela le go laetša di arogile go go otlela ka lebili 4. Sešupi se ka se tiišetše gore tsela e bulegile.

Ge o retologa sekhutlong se se bogale ka sefatanaga se segolo sa digere tša seatla, mothopo o lokeletša 1, 3, 4, 6, 8, 9 le 10. Go fapana le lenaneo la mohlala wa sefatanaga se senyenyane, le akaretša ka go lebanya diipone tša ka ntle 3. Ithute mešomo ya go lebelela, go otlela, digere le go laola lebelo go e na le go tšea lenaneo e le ditiro tša nako e tee.

Mehlala ye e hlalošitšwego le poeletšo

Mohlala: sefatanaga se segolo se eme motheogeng wo o bogale gomme ga se swanela go boela morago. Mothopo o bontšha poriki ya go phaka 7 ya mošomo woo wa go swara. Se se fapane le go lemoga poriki 9 e le taolo ye e fokoditšego lebelo la sefatanaga ge se sepela.

Mohlala: o rerile go fetola lehlakore ka sefatanaga se segolo se se rwelego. Lemoga diipone 1 le 3 le sešupi 5 pele o fapantšha lebili la go otlela 4 le ditaolo tša digere le tša lebelo. Morwalo le wona ke lebaka la go letela bokgole bjo bolelele bja go ema.

Poeletšo: bapetša dipeakanyo ka bobedi tša dipedale tša sefatanaga se segolo; lemoga ditaolo tša seatla le tša leoto; hlaloša dikopanyo tša diipone le dišupi, go fetola digere tša seatla, go otlela, go emiša le go swara motheogeng. O se ke wa nagana gore difatanaga ka moka tše dikgolo di na le didirišwa tša go swana.

Methopo

Methopo e lekotšwe: 2026-10-16

Department of Transport - SA Learner Driver Manual: Vehicle Components and Controls (matlakala: 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15)

https://www.natis.gov.za/images/learners/3_Vehicle_Controls_Manual_v100_Jun_2012.pdf

Bala inthaneteng

Dikarolo le ditaolo tša sethuthuthu
https://k53-app.co.za/nso/study/code-1-vehicle-controls

Ditaolo tša sefatanaga se senyenyane: sa digere tša seatla le sa othomethiki
https://k53-app.co.za/nso/study/code-2-vehicle-controls

Ditaolo tša sefatanaga se segolo: sa digere tša seatla le sa othomethiki
https://k53-app.co.za/nso/study/code-3-vehicle-controls

K53 CLLT ke boitokišetšo bjo bo ikemetšego. Dipotšišo le dikirini tša yona ga se teko ya semmušo goba polokelo ya yona ka moka ya dipotšišo, gomme dintlha tša boitlwaetšo ga di netefatše go phasa.